



OVĚŘOVÁNÍ OŠETŘOVATELSKÝCH INTERVENČÍ NIC V DOMÁCÍ PÉČI VERIFICATION OF NURSING INTERVENTIONS NIC IN HOME CARE

Darja Jarošová, Lucie Sikorová

Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě
Department of Nursing and Midwifery, Faculty of Medicine, University of Ostrava

Abstrakt

Cíl: Cílem studie bylo ověřit využitelnost ošetřovatelských intervencí NIC v ošetřovatelské praxi domácí péče a porovnat záznam aktuálních ošetřovatelských intervencí evidovaných v ošetřovatelské dokumentaci agentury domácí péče s navrhovaným souborem ošetřovatelských intervencí NIC. **Metodika:** Pilotní soubor o velikosti 110 ošetřovatelských intervencí a 2150 ošetřovatelských aktivit byl sestaven podle taxonomie NIC (Nursing Intervention Classification), jeho ověřování proběhlo u 30 klientů agentury domácí péče v roce 2011. Analýzou ošetřovatelské dokumentace 200 klientů stejné agentury byly pak sledovány reálné intervence a aktivity sester zaznamenané v ošetřovatelském plánu. **Výsledky:** Z pilotního souboru intervencí NIC využily sestry celkem 39 ošetřovatelských intervencí pro 221 potvrzených ošetřovatelských diagnóz NANDA-I. Nejvíce intervencí (73 %) bylo indikováno pro ošetřovatelské diagnózy Zhoršená pohyblivost, Riziko infekce, Riziko deficitu tělesných tekutin a Riziko porušení kožní integrity. Mezi nejčtenější ošetřovatelské intervence, které sestry ze souboru NIC vybíraly, patřily: Hospodaření s energií, Prevence pádu, Péče o ránu, Učení: předepsané činnosti/cvičení a Podpora cvičení. Ošetřovatelské činnosti reálně vykonávané sestrami u klientů ADP a zaznamenané v ošetřovatelském plánu (44 různých ošetřovatelských intervencí, 1406 provedených výkonů) se lišily od ošetřovatelských intervencí, které byly potvrzeny při pilotním ověřování. Pojmenování ošetřovatelských intervencí sestrami agentury domácí péče nereflektovalo terminologii NIC, proto nebyla data vzájemně porovnáována. **Závěr:** Používání jednotné ošetřovatelské terminologie je důležité pro přesnou a jednoznačnou komunikaci ošetřovatelských profesionálů, pro popis a evidenci práce sester a doložitelné vykazování ošetřovatelských činností.

Klíčová slova: ošetřovatelské intervence NIC, domácí péče, klienti, ověřování.

Abstract

Aim: The aim of this study was to verify the utilization of nursing interventions NIC in home care and to compare the report of current nursing interventions recorded in nursing documentation in home care agency with proposed set of nursing interventions NIC. **Methods:** The sample of 110 nursing interventions and 2150 nursing activities was compiled according to taxonomy NIC (Nursing Intervention Classification), its verification was carried out in 30 home care agency clients in 2011. Using the analysis of nursing documentation in 200 clients of the same agency, were then monitored real interventions and activities by nurses recorded in nursing care plan. **Results:** From the pilot set of NIC interventions nurses have used 39 of nursing interventions for 221 confirmed nursing diagnoses NANDA-I. The most of interventions (73%) were indicated for nursing diagnoses: Impaired physical mobility, Risk for infection, Risk for deficient fluid volume and Risk for impaired skin integrity. Among the most frequent nursing interventions, which nurses have selected from NIC file, were: Energy management, Fall prevention, Wound care, Teaching: prescribed activities/exercise. Nursing activities actually performed by nurses in home care clients and recorded in nursing care plan (44 different nursing interventions, 1406 performed procedures) differed from nursing interventions that were confirmed during the pilot verification. Naming of nursing interventions by the nurses in home care agency did not reflect the NIC terminology, thus the data were not mutually compared. **Conclusion:** The use of uniform nursing terminology is essential for accurate and unambiguous communication of nursing professionals, for description and record of the work of nurses and for provable reporting of nursing activities.

Key words: nursing interventions NIC, home care, clients, verification.

Úvod

Vedení zdravotnických záznamů v elektronické podobě, rozvoj poznatků na bázi praxe založené na

důkazech, snaha o zvyšování kvality zdravotní péče vyžaduje užívání jednotné ošetřovatelské terminologie. Přestože je ošetřovatelská péče historicky přidružená s péčí medicínskou, potřebují sestry jasný a jednoznačný odborný jazyk

korespondence: darja.jarosova@osu.cz

k usměrňování ošetrovatelské praxe (Krogh at al., 2005). Významným nástrojem regulace ošetrovatelské praxe je dokumentovaná podoba ošetrovatelských dat, jejichž zdrojem je standardizovaná a jasná terminologie zaručující kvantifikované a statisticky zpracovatelné validní záznamy ošetrovatelské diagnostiky, plánování péče, realizace činností a hodnocení efektu ošetrovatelské péče. Jednou z neznámějších a nejrozšířenějších systematických ošetrovatelských terminologií je klasifikační systém standardizovaných ošetrovatelských diagnóz NANDA-International (NANDA-I), který je využíván k identifikaci reakcí člověka na riziko, nemoc, poškození nebo podporu zdraví (Lundberg et al., 2008). Rozšíření ošetrovatelské diagnostiky v praxi vyvolalo následně potřebu univerzální a srozumitelné klasifikace ošetrovatelských intervencí reflektující péči o pacienta. Pojem ošetrovatelská intervence v kontextu taxonomie NIC (Nursing Intervention Classification) není pouze označením jednoho výkonu, ale jedná se o pojmenování okruhu péče, pod který spadá soubor ošetrovatelských činností/aktivit potřebných k řešení ošetrovatelského problému NANDA-I (Johnson et al., 2005, s. 4; McCloskey et al., 2000, s. 3).

Príspevek prezentuje dílčí výsledky poslední etapy řešení výzkumného projektu, který byl zaměřen na tvorbu a ověřování sady ošetrovatelských diagnóz NANDA-I a ošetrovatelských intervencí NIC pro domácí péči v kontextu českého ošetrovatelství.

Cíl

Cílem prezentované studie bylo ověřit využitelnost souboru ošetrovatelských intervencí NIC v domácí péči. Zmapovat výskyt a frekvenci aktuálních ošetrovatelských intervencí zaznamenaných v ošetrovatelské dokumentaci agentury domácí péče a porovnat s navrhovaným souborem ošetrovatelských intervencí NIC.

Soubor

Ověřování pilotního souboru 110 intervencí NIC a 2150 příslušných ošetrovatelských aktivit v ošetrovatelské praxi domácí péče bylo realizováno v srpnu 2011 u záměrně vybraného vzorku 30 klientů Agentury domácí ošetrovatelské péče (ADP) Pajorová v Ostravě. Data o výskytu a četnosti aktuálních výkonů sester (ošetrovatelských intervencí) byla sbírána analýzou ošetrovatelské dokumentace 200 klientů ADP. U stejného vzorku klientů byl v rámci první etapy projektu testován také soubor ošetrovatelských diagnóz.

Metodika

V úvodní fázi výzkumného projektu byl sestaven soubor 157 relevantních ošetrovatelských diagnóz dle NANDA-I, který byl ověřován u 200 klientů agentury domácí péče (ADP) na podzim roku 2009. Pro využití v domácí péči byl následně potvrzen a doporučen základní soubor 41 ošetrovatelských diagnóz s četností nad 10 %. Ve druhé etapě byl vytvořen pilotní soubor ošetrovatelských intervencí NIC vztahujících se k základnímu souboru ošetrovatelských diagnóz NANDA-I, a to pro devět ošetrovatelských diagnóz s četností vyšší než 25 %. Pro analýzu bylo z taxonomie NIC (Bulechek et al., 2007) vybráno 263 ošetrovatelských intervencí a 6356 příslušných ošetrovatelských aktivit, které se vztahovaly k nejčetnějším ošetrovatelským diagnózám a reflektovaly aktuální kompetence českých sester. Na základě hodnocení expertních skupin (70 % shoda expertů) byl sestaven pilotní soubor o velikosti 110 intervencí NIC a 2150 příslušných ošetrovatelských aktivit vhodných k implementaci do elektronické dokumentace (Jarošová et al., 2012) a k ověřování v ošetrovatelské praxi domácí péče. Současně byla testována funkčnost komplexní elektronické dokumentace tj. vkládání sociodemografických dat klientů, potvrzení ošetrovatelských diagnóz, volba vhodných ošetrovatelských intervencí a sestavení ošetrovatelského plánu. Sběr dat byl koordinován vedoucí ADP při dodržení základních etických kritérií – participujícím klientům byla přidělena unikátní identifikační čísla, pod kterými byla vkládána jejich demografická a ošetrovatelská data do elektronické dokumentace.

Výsledky

Ověřování české verze souboru ošetrovatelských intervencí NIC

Ve vzorku 30 respondentů bylo diagnostikováno celkem 221 ošetrovatelských diagnóz (průměr 7,4/klient). Výskyt nejčetnějších ošetrovatelských diagnóz odpovídal z 80 % počtu potvrzených ošetrovatelských diagnóz při testování základního souboru 200 klientů ADP v roce 2009 (první etapa projektu). Sestry při sestavování ošetrovatelských plánů pro třicet klientů a devět testovaných ošetrovatelských diagnóz zvolily z pilotního souboru 39 různých ošetrovatelských intervencí NIC s celkovou četností 130 (průměr 14,5 NIC/ošetrovatelská diagnóza). Nejvíce ošetrovatelských intervencí bylo indikováno pro ošetrovatelské diagnózy *Zhoršená pohyblivost* (29 %), *Riziko infekce* (15 %), *Riziko deficitu*

tělesných tekutin (15 %) a Riziko porušení kožní integrity (14 %). Tyto intervence tvořily 73 % všech využitých ošetrovatelských intervencí v celém souboru (tab. 1).

Nejčtenější ošetrovatelskou intervencí (11 %, průměr 0,5/klient) byla intervence *Hospodaření s energií*, která zahrnovala celkem 41 ošetrovatelských aktivit

zaměřených na zhodnocení fyzického omezení pacienta, edukaci a doporučení fyzických aktivit a asistenci při fyzických aktivitách. Mezi další často indikované ošetrovatelské intervence z testovaného souboru NIC patřily: *Prevence pádů* (8 %), *Péče o ránu* (8 %), *Učení: předepsané činnosti/cvičení* (8 %) a *Podpora cvičení* (7 %) (tab. 2).

Tab. 1 Počet ošetrovatelských intervencí NIC k nejčtenějším ošetrovatelským diagnózám NANDA-I

NANDA-I ošetrovatelské diagnózy	četnost NIC (n)	četnost NIC (%)
00085 Zhoršená pohyblivost	38	29
00004 Riziko infekce	20	15
00028 Riziko deficitu tělesných tekutin	19	15
00047 Riziko porušení kožní integrity	18	14
00155 Riziko pádu	17	13
00130 Narušené myšlenkové procesy	7	5
00108 Deficit sebepéče při koupání a hygieně	5	4
00133 Chronická bolest	5	4
00109 Deficit sebepéče při oblékání a úpravě zevnějšku	1	1
Celkem (pro 9 ošetrovatelských diagnóz)	130	100

Tab. 2 Četnost ošetrovatelských intervencí NIC v souboru (nad 4 %)

NIC ošetrovatelské intervence	četnost (n)	četnost (%)	průměr/klient
0180 Hospodaření s energií	14	11	0,47
6490 Prevence pádu 6490	11	8	0,37
3660 Péče o ránu	10	8	0,33
5612 Učení: předepsané činnosti/cvičení	10	8	0,33
0202 Podpora cvičení	9	7	0,30
0840 Polohování	5	4	0,17
2380 Management léků	5	4	0,17
4130 Sledování tekutin	5	4	0,17
6480 Management prostředí	5	4	0,17
6680 Sledování životních funkcí	5	4	0,17

Některé ošetrovatelské intervence (25 %) byly sestrami vybírány pro více ošetrovatelských diagnóz např. ošetrovatelské intervence *Nácvik chůze*, *Polohování*, *Organizace prostředí*, *Podpora cvičení*, *Management léků* byly zahrnuty v ošetrovatelských plánech současně pro tři až čtyři ošetrovatelské diagnózy.

Ošetrovatelské intervence zaznamenané v dokumentaci ADP

Záměrem druhé části studie bylo zmapovat ošetrovatelské intervence (výkony a aktivity sester)

písemně zaznamenané v reálně používané zdravotnické dokumentaci stejné agentury domácí péče a porovnat je se souborem ošetrovatelských intervencí NIC, který byl vytvořen a testován v rámci probíhajícího projektu. Pilotní soubor české verze NIC sestavený na základě 70 % konsenzu ošetrovatelských odborníků nabízí k devíti nejčtenějším ošetrovatelským diagnózám celkem 110 různých ošetrovatelských intervencí a 2150 sesterských aktivit. V dokumentaci sledovaných klientů ADP bylo sestrami zaznamenáno jen 44 různých intervencí a aktivit (tab. 3) tj. celkem 1 406

provedených ošetrovatelských výkonů u 200 klientů. Nejvíce ošetrovatelských intervencí v rámci devíti sledovaných ošetrovatelských diagnóz realizovaly sestry u klientů s ošetrovatelskou diagnózou *Riziko infekce* (301 intervencí; 1,4 výkonů/klient), nejméně ošetrovatelských intervencí pak u klientů

s ošetrovatelskou diagnózou *Riziko deficitu tělesných tekutin* (88 intervencí; 0,41 výkonů/klient). Testovaný soubor NIC přitom nabízel pro obě ošetrovatelské diagnózy stejný počet ošetrovatelských intervencí.

Tab. 3 Průměrný počet aktivit u jednoho klienta pro konkrétní ošetrovatelskou diagnózu

NANDA-I kód	četnost oš. dg.	počet různých oš. intervencí	Počet provedení	Počet				počet provedení u jednoho klienta
				x	SD	min.	max.	
155	114	5	211	42,2	37,8	2	92	0,98
85	95	6	133	22,2	14,9	2	45	0,62
4	94	7	301	43	48,2	3	123	1,4
133	92	3	155	51,7	33,2	32	90	0,72
28	72	3	88	29,3	22,5	13	55	0,41
109	72	4	116	29	29,5	2	70	0,54
108	61	3	119	39,7	29,8	20	74	0,55
130	57	5	104	20,8	16,7	2	48	0,48
47	53	5	179	35,8	24,2	4	68	0,83
Celkem	710	44	1406	31,9	29,4	2	123	7,03

x – aritmetický průměr, SD- směrodatná odchylka

Aktuální ošetrovatelské intervence zaznamenané v dokumentaci agentury domácí péče většinou terminologicky neodpovídaly standardním názvům NIC. Naprostá shoda v pojmenování intervencí byla pouze u šesti (4 %) ošetrovatelských intervencí: *Polohování, Péče o katétr, Podávání analgetik, Management bolesti, Prevence dekubitů, Péče o stomii*. Mezi nejčtenější ošetrovatelské intervence zapsané v ošetrovatelských plánech klientů ADP patřily: *Aseptické postupy při injekcích a odběrech* (57 %), *Odstranění bariér v bytě* (43 %), *Management bolesti* (42 %), *Spolupráce s rodinou a pečovatelskou službou* (33 %), *Ošetření kožního defektu* (32 %), *Edukace o používání kompenzačních pomůcek* (32 %). Vzhledem k tomu, že výčet ošetrovatelských aktivit reálně vykonávaných sestrami u 200 klientů sledované ADP neodpovídal nejčtenějším ošetrovatelským intervencím, které byly potvrzeny při ověřování pilotního souboru NIC (tab. 2), nebylo možné tato data vzájemně porovnávat.

Diskuze

Soubor NIC (110 ošetrovatelských intervencí a 2150 aktivit) pro devět nejčtenějších ošetrovatelských diagnóz v domácí péči byl zpracován výběrem a konsenzem dvou expertních skupin. Tento soubor byl

pilotně testován u 30 klientů ADP v rámci ověřování komplexní ošetrovatelské elektronické dokumentace. Mapování frekvence ošetrovatelských intervencí v publikovaných zahraničních studiích je založeno zejména na retrospektivní analýze ošetrovatelské dokumentace nebo na dotazníkovém šetření sester (Keenan et al., 2003; De Vlieghe et al., 2005; Ogasawara et al., 2005; Zeleníková et al., 2010; Zeleníková, Žiaková, 2010). Efektivní je využití specifického dotazníku/formuláře *NIC Use Survey*® vyvinutého v rámci Iowa Intervention Project (McCloskey, Bulechek, 1996) a používaného v posledních letech i v zemích mimo USA (např. Thoroddsen, 2005). Formulář obsahuje 514 ošetrovatelských intervencí s definicemi podle klasifikační struktury NIC. Sestry volí na originální škále nevhodnější z nabízených tvrzení „*tuto intervenci vykonávám: několikrát denně; jednou denně; jednou týdně; jednou měsíčně; zřídka; nikdy*“ (NIC Use Survey, 2004). Tyto metody jsou však aplikovatelné pouze v případě, jsou-li v ošetrovatelské praxi používány intervence dle taxonomie NIC včetně standardního pojmenování a definice. Vzhledem k tomu, že sestry sledované agentury používaly v běžné ošetrovatelské praxi vlastní pojmenování výkonů a intervencí, nemohli jsme metody využít. Problémy s různou interpretací

ošetrovatelských intervencí měli také korejšti výzkumníci (Hur et al., 2000). U 123 klientů domácí péče identifikovali šest ošetrovatelských diagnóz s četností nad 20 %, z nichž tři (*Riziko infekce, Riziko narušení kožní integrity, Chronická bolest*) byly shodné s diagnózami v našem analyzovaném souboru NANDA-I. Ve shodě s evidovanými intervencemi NIC korejského souboru bylo také sedm z deseti našich „TOP“ ošetrovatelských intervencí (*Péče o ránu, Podpora cvičení, Polohování, Management léků, Sledování tekutin, Management prostředí, Sledování životních funkcí*). V rámci studie (Keenan et al., 2003) byly observací ověřovány sady ošetrovatelských diagnóz NANDA-I, ošetrovatelských intervencí NIC a ošetrovatelských výsledků NOC (Nursing Outcomes Classification) v zařízeních domácí péče. Autoři potvrdili, že využití prvků NANDA-I, NIC a NOC sestavených jen na základě expertních názorů není v podmínkách ošetrovatelské praxe zcela spolehlivé. Na základě pozorování 258 klientů domácí péče doporučili 81 různých NANDA-I ošetrovatelských diagnóz a 226 NIC ošetrovatelských intervencí. Výzkumný tým Schneider et al. (2009) identifikoval v domácí péči u souboru pacientů s kardiovaskulárním onemocněním dvacet nejčastěji používaných ošetrovatelských intervencí. Více než polovina z našich nejčetnějších ošetrovatelských intervencí (šest z deseti) byla totožná s jejich nálezy: *Hospodaření s energií, Učení: předepsané činnosti/cvičení, Podpora cvičení, Management léků, Sledování tekutin, Sledování životních funkcí*.

Jedním z cílů prezentovaného projektu bylo porovnat ošetrovatelské intervence aktuálně zaznamenané v používané ošetrovatelské dokumentaci agentury domácí péče s ošetrovatelskými intervencemi nabízenými v pilotním souboru NIC pro devět nejčastějších ošetrovatelských diagnóz. Vzhledem k nestandardizovanému pojmenování zapsaných intervencí sester však nebylo možné jasně a jednoznačně rozlišit v dokumentaci, co je ošetrovatelská intervence a co dílčí aktivita. Proto nebylo možné provést srovnání s nabízenými ošetrovatelskými intervencemi v souboru NIC. Hlubší analýza zdravotnických záznamů ukázala, že sestry ve sledované ADP zapisují převážně dílčí aktivity než komplexní intervence. V záznamech se objevily také intervence, které se nevztahovaly k žádné z devíti sledovaných ošetrovatelských diagnóz (pravděpodobně došlo k nepochopení ošetrovatelské diagnózy či nesprávné diagnostice ze strany sester), několik intervencí odpovídalo jiným ošetrovatelským diagnózám. Sestry pojmenovávaly a zapisovaly realizované ošetrovatelské intervence do

používané ošetrovatelské dokumentace agentury formulacemi podle interní dohody v rámci ADP, kde sběr dat probíhal. Počet a různorodost intervencí pro konkrétní ošetrovatelskou diagnózu byl v porovnání s nabídkou ošetrovatelských intervencí NIC poměrně nízký. Intervence se často opakovaly, a to i pro irelevantní ošetrovatelské diagnózy. Naše šetření prokázalo zásadní terminologické rozpory mezi testovaným souborem standardizovaných ošetrovatelských intervencí NIC a záznamem intervencí a aktivit v ošetrovatelské dokumentaci sledované agentury domácí péče a poukázalo na nezbytnost používání standardizovaného ošetrovatelského jazyka.

Závěr

Zdrojem pro vytvoření testovaných souborů ošetrovatelských diagnóz a příslušných ošetrovatelských intervencí a aktivit k využití v domácí péči byly systematické mezinárodní ošetrovatelské terminologie NANDA-I a NIC. Ve vybrané agentuře domácí péče byla ověřována jejich využitelnost v podmínkách ošetrovatelské praxe. Sestry z agentury, které byly zapojeny do pilotního ověřování, pozitivně refletovaly zejména jasnost, jednoznačnost a jednotnost názvosloví testovaných ošetrovatelských diagnóz a ošetrovatelských intervencí. Výsledky naší studie také ukazují, že používání jednotné ošetrovatelské terminologie je důležité pro přesnou a jednoznačnou komunikaci ošetrovatelských profesionálů, pro popis a evidenci práce sester a pro doložitelné vykazování provedených ošetrovatelských výkonů a intervencí.

Etické aspekty a konflikt zájmu

Studie byla realizována v rámci výzkumného projektu, který byl schválen etickou komisí Fakulty zdravotnických studií (nyní Lékařská fakulta) Ostravské univerzity. Autoři deklarují, že studie nemá žádný konflikt zájmu.

Príspevek je dedikován projektem IGA MZČR NS9761-4/2008.

Bibliografické odkazy

- BULECHEK, G. M., BUTCHER, H. K., DOCHTERMAN, J. (eds). *Nursing Interventions Classification (NIC)*. 5th ed. Philadelphia: Elsevier Health Sciences, 2007. 815 s.
- DE VLIEGHER, K., PAQUAY, L., GRYPDONCK, M., WOUTERS, R., DEBAILLIE, R., GEYS, L. A study of core interventions in home nursing. *Int J Nurs Stud*. 2005, 42(5), 513-20.

- HERDMAN, H. *NANDA International Nursing Diagnoses 2009-2011: Definitions and Classification*. 2nd ed. Oxford: Wiley Blackwell, 2008. 464 s.
- HUR, H., K., KIM, S., STOREY, M. Nursing Diagnoses and Interventions Used in Home Care in Korea. *Int J Nurs Terminol Classif*. 2000, 11(3), 98-107.
- JAROŠOVÁ, D., SIKOROVÁ, L., MAREČKOVÁ, J., PAJOROVÁ, H. Elektronická dokumentace pro ošetrovatelskou diagnostiku v domácí péči. *Praktický lékař*. 2012, 92(1), 103-106.
- JOHNSON, M., BULECHEK, G. M., DOCHTERMAN, J. et al. *NANDA, NOC, and NIC Linkages*. 2nd ed. St. Louis: Mosby, 2005. 704 s.
- KEENAN, G., STOCKER, J., BARKAUSKAS, V., TREDER, M., HEATH, C. Toward integrating a common nursing data set in home care to facilitate monitoring outcomes across settings. *J Nurs Meas*. 2003, 11(2), 157-169.
- KROGH, G., DÁLE, C., NÁDEN, D. A Framework for Integrating NANDA, NIC, and NOC Terminology in Electronic Patient Records. *Journal of Nursing Scholarship*. 2005, 37(3), 275-281.
- LUNDBERG, C., WARREN, J., BROKEL, J. et al. Selecting a Standardized Terminology for the Electronic Health Record that Reveals the Impact of Nursing on Patient Care. *Online Journal of Nursing Informatics*. 2008, 12, 1-20. [online]. 2008. [cit. 2012-01-04]. Dostupné z: <http://ojni.org/12_2/lundberg.pdf>.
- McCLOSKEY, J. C., BULECHEK, G. M. (eds). *Nursing Interventions Classification (NIC)*. 2nd ed. Mosby: St Louis, MO. 1996. 739 s.
- McCLOSKEY, J. C., BULECHEK, G. M. (eds). *Nursing Interventions Classification (NIC)*. 3rd ed. Mosby: St Louis, MO. 2000. 911 s.
- NIC Use Survey*. Iowa: Center for Nursing Classification and Clinical Effectiveness, 2004. nestránkováno.
- OGASAWARA, C., HASEGAWA, T., KUME, Y., TAKAHASHI, I., KATAYAMA, Y., FURUHASHI, Y., ANDOH, M., YAMAMOTO, Y., OKAZAKI, S., TANABE, M. Nursing Diagnoses and Interventions of Japanese Patients with End-Stage Breast Cancer Admitted for Different Care Purposes. *Int J Nurs Terminol Classif*. 2005, 16(3-4), 54-64.
- SCHNEIDER, J. S., SLOWIK, L. H. The use of the Nursing Interventions Classification (NIC) with cardiac patients receiving home health care. *Int J Nurs Terminol Classif*. 2009, 20(3), 132-140.
- THORODDSEN, A. Applicability of the Nursing Interventions Classification to describe nursing. *Scand J Caring Sci*. 2005, 19(2), 128-39.
- ZELÉNÍKOVÁ, R., ŽIAKOVÁ, K., JAROŠOVÁ, D. Výsledky vybraných validizačních štúdií ošetrovateľskej diagnózy Akútna bolesť. *Bolest*. 2010, 13(4), 182-188.
- ZELÉNÍKOVÁ, R., ŽIAKOVÁ, K. Validizačné štúdie ošetrovateľských diagnóz. *Ošetrovatelství a porodní asistence*. 2010, 1(1), 1-9.